



سالانه ۲۰۰ ریال	مذاکرات مجلس شورای ملی
۲۰۰	مذاکرات مجلس سنا
۶۰۰	آگهی ها
۹۰۰	مذاکرات مجلسین و آگهی ها

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۲۹۸۴

شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۳

سال یازدهم

شماره مسلسل ۱۱۶

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۱۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه
دوازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۳

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) سؤال آقای خلعتبری راجع بساختمانهای غیر لازم شهرداری طهران و تشکیل انجمنهای شهر و جواب آقای وزیر کشور
- ۳) سؤال آقای اردلان راجع بساختمان های شهرداری و جواب آقای وزیر کشور
- ۴) سؤال آقای داراب راجع بلارویی مرداب بندر پهلوئی و جواب آقای معاون وزارت راه
- ۵) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشاورزی
- ۶) طرح و تصویب لایحه سازمان تعاونی مصرف نیروهای انتظامی
- ۷) طرح و عدم تصویب فوریت طرح پیشنهادی راجع باراضی موات
- ۸) طرح و عدم تصویب فوریت لایحه حیازت اراضی موات
- ۹) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه (مجلس دوساعت و یکربع قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید)



۱- تصویب صورت مجلس
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: نقابت
فاکباز، ارباب، مسعودی، مصطفی ذوالفقاری
عمود ذوالفقاری، شیبانی، رضائی،
بدالرحمن فرامرزی، احمد
فرامرزی، محمود افشار، اورنگ، قوامی،
هقان، کریمی، پور سرتیب، صادق
وشهری.

غائبین بی اجازه - آقایان: جلیوند،
خزیمه علم، مکرم، شادلو، سمیدی،
میراشرفی، کدبور، امیر احتشامی، دکتر
افشار، دکتر مدلل، اریه

دیر آمدگان و زود درفتگان با اجازه -

آقایان: دکتر سعید حکمت ۱۵ دقیقه،
مرتضی حکمت، یار افشار، احمد صفائی،
شوشتری، دولتشاهی هر کدام نیم ساعت
قنات آبادی، سلطانی، تیمورتاش هریک
۵ دقیقه، دولت آبادی یک ساعت، داراب.

عرب شیبانی، پیراسته هر کدام یک ساعت
و ۱۵ دقیقه، کاشانی، صارمی، صراف زاده
هریک ۲ ساعت، موسوی ۲ ساعت و ۱۵
دقیقه، غضنفری ۱ دقیقه

دیر آمدگان و زود درفتگان بی اجازه -

آقایان: مهندس جفرودی، تجدد، محمودی،
مهندس شاهرخشاهی، تفضلی، مشایخی،
زنکنه، دکتر حمزوی، کاشانیان، بزرگ
ابراهیمی، عبدالحمید بختیار، دکتر
شاهکار، مهدوی هریک ۱ دقیقه

غائبین در رأی - آقایان: تجدد، لاری،
نراقی، زنکنه، بهادری، پناهی، دکتر
پیرنیا، صراف زاده، دکتر بینا، بهبهانی،
مهدوی، عبدالحمید بختیار، سالار بهزادی،
تربتی، صدقی، دکتر حمزوی، مهندس ظفر
و تفضلی هریک در يك رأی غایب بوده اند.
رئیس نیست بصورت مجلس اعتراضی
نیست؟ آقای مهندس اردبیلی.

مهندس اردبیلی - بنده نفهمیدم
در کدام رأی غایب بوده ام در صورتیکه بنده
شرکت داشتم و پیشنهادی هم دادم در رأی
هم دادم.

رئیس - اگر غایب نبودید که
نمی نوشتند.

مهندس اردبیلی - اشتباه کرده اند
رئیس، نه، نمیشود گفت اشتباه کرده اند.
آقای د کتر جزایری.

د کتر جزایری - بنده خیال میکنم
خود جناب اجل عالی شاهد هستید که بنده
در موقع رأی حاضر بودم.
رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود.
آقای بهبهانی.

بهبهانی - بنده هم در رأی حاضر
بودم.

رئیس - بسیار خوب آنهم اصلاح
میشود. آقای صدرزاده.

صدرزاده - در صفحه ۷ ستون هشت
بنده عرض کردم در اختیار گرفتند در اینجا
(باجبار) نوشته اند، یکی دو اصلاح عبارتی

است که اصلاح میکنم میدهم به تند نویسی.
رئیس - در صورت مجلس نظر دیگری
نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه
قبل تصویب شد.

۲- سؤال آقای خلعتبری

راجع بساختمان های غیر
لازم شهرداری تهران و
تشکیل انجمن های شهر
و جواب آقای وزیر کشور

رئیس - وارد دستور میشویم، امروز
سؤالات مطرح است. آقای اردلان
خلعتبری سؤالی از وزارت کشور کرده اید،
بفرمائید.

اردلان خلعتبری - ایشان جواب
بدهند بنده بعد توضیح میدهم

رئیس - بهتر است سؤالتان را مختصراً
بفرمائید بعد مفصلتر صحبت کنید.

اردلان خلعتبری - بسیار خوب
سؤال بنده راجع بود به عملیات زائیدی که

در شهرداری تهران سابقاً بود راجع با احداث
بولوار وسیعی در تهران و ساختن عمارت
۱۵ طبقه در سبزه میدان بنابراین چون آقای
وزیر کشور حضور دارند میخواستیم بینم
این عملیات را دنبال میکنند یا خیر؟ جواب
بفرمائید.

رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید
وزیر کشور (هلم) - در جواب جناب

آقای خلعتبری نماینده محترم راجع بساختمان
چند طبقه در سبزه میدان و ساختمان بولوار
تهران و هم چنین ایرانی که زیاد در زبانها
افتاده مختصری عرض میکنم در آخر هم
سؤالی فرموده اند راجع بانتخابات انجمن
شهر طهران و ولایات که آن را هم جواب
عرض میکنم.

اولاً قضیه آن عمارت چند طبقه سبزه میدان

بکلی منتفی است (بسیار خوب) شهرداری
چنین نظری ندارد بنده تحقیق کردم دیدم

شهرداری همچو نظری ندارد (بسیار خوب است) در مورد بولوار تهران و ابرابایدیک توضیح مختصری عرض کنم بولوار با این صورتی که گفته میشود ساختمان خواهد شد یک چیز خیلی زائد بنظر میآید (صحيح است) یعنی اینهمه ساختمان و راه و برق که آن بالادوشاخه شود از آن دو طرف تپه بگذرد و درختکاری بکنند الانما نمیتوانیم این مخارج را تحمل کنیم (صحيح است) ولی اصولاً شاید یک راه سوم لازم باشد برای شیران، در آنهم هجدهای نیست و هم باید مطالعه شود که بیک صورت خوبی، یک راه سوم برای شیران بکشیم باید اراضی هم که دو طرف آن راه واقع میشود مالیات خیلی سنگین بدهنده یعنی این راهی را که ما بفرج مردم میکشیم باعث استفاده یک عده مخصوصی نشود (سرمه - حق تشریف باید بدهند) چون این احتمال هست فعلاً آن هم تحت مطالعه است و اما راجع بایرادی طهران اصولاً آقایان میدانند این ایراد سال ۱۳۱۲ حسب الامر اعلیحضرت فقید شروع شده بعد گویا در ساختنش اشکالی پیش آمده بود که دیدند تکمیلش مشکل است اخیراً شهرداری تصمیم گرفت که آنجا را بفرود خوشبختانه طرف معامله هم بانک رهنی بوده است معامله تمام شده و قرار بر این شده است که پولی که از این جا میکشند در خود بانک رهنی بگو که باشد و شهرداری بهیچ مصرفی نرساند الا مصرف ساختمان ایرای جدید در محل کافه شهرداری اصولاً همانطور که فرمودند کارهای خیلی واجبتر و لازمتری هست (صحيح است) که ساختن ایرا مثل اینکه هیچ لزومی ندارد (صحيح است، احسن است) متلاً فرض بفرمایید اگر راه حضرت عبدالعظیم این راه دوم را ما مسافت بکنیم چون طرف احتیاج قاطبه مردم است خیلی واجبتر است (صحيح است) اما مطلبی که باید اینجاء عرض کنم اینست که فعلاً قرار بر این شده که دست باین پول نزنند مگر بان مصرف (بهجهانی - آقا این قرارداد را گذاشته) خود شهرداری این قرار را گذاشته، یعنی در دولت سابق (بهجهانی - ممکن است بهش بزنند) اشکالی ندارد ولی قرارداد این ساختمان داده شده با یک کمیانی با یک کمیانی شخصی، که بنده فعلاً ستم نظرم نیست و آن طرف هم تا حالا دوست هزار تومان گرفته است بابت این کتترات و یک نکته ای که باید عرض برسانم این است که شاید اسم ایرادادن باین محل هم خودش توی ذهن بزند بهجهانی اینکه وقتی ما اینقدر مردم گرسنه و بدبخت داریم آنوقت بیاییم ایرا درست کنیم که یک عده ای برونند آنجا بنشینند و موزیک گوش کنند شاید غیر لازم بنظر برسد انشاء الله اگر اوضاع مملکت بهتر شد برای روحیه مردم لازم است یک چنین جاهانی برای تفریحات ساده

موقوف کرده اند همبناور عمارت بازنده طبقه آن هم یک چیز زائدی بود . راجع به بولوار هم که فعلاً منصرف شده اند بنده خواستم این مطلب را تذکر بدهم که اگر چنانچه میخواهند راهی بسازند که راه سومی باشد بنظر بنده باز لازم نیست و ممکن است همان دور راه را وسیعتر کنند زیرا این راه هر قدر هم لازم باشد باعث میشود که یک مشت سوء استفاده کنند و اگر خواستند کاری بکنند بنده گمان میکنم یک تراموای فرعی درست بکنند که بتواند هزارها مردم را به شیران ببرد خیلی بهتر است که یک جاده بزرگی ساخته شود و خرج زیادی هم ندارد اراضی هم زیاد ترقی نمیکند (نادعلی کریمی - اگر اراضی قابل استفاده زیاد شد قیمتش پائین میآید) ایشان گفتند فعلاً نیسازند اگر تراموای بکشند بهتر است بولوار با آن تشکیلات رفعا لامصرف شده اند (کریمی - بسازند ولی پولش را از شهرداری بگیرند) از صاحبان اراضی بگیرند) عرض کنم موضوعی که بنظر بنده یک قدم مفید خوبی بود و یک سال هم ما در مجلس تذکره داریم موضوع تفویض اختیارات شهرداریها با استانداران است و این کار را کم میکنند مردم ولایات را اراضی میکنند عنوانی هم برای مردم قائل میشوند که مردم ولایات در آنجا ننشینند برای یک کارهای کوچک برای خرید یک موتور برای کارهای خیلی جزئی تهران مراجعه کنند اداره امور شهرداریها در وزارت کشور، شش هفت نفر مهندس بیشتر ندارند آنوقت باید چند شهر را برسد بنده میخواهم بگویم که این تصمیم مفید عملی را که اتخاذ کردید این را آقای وزیر کشور محدود نکنید چون ممکن است اداره امور شهرداریها موافق نباشند که این اختیارات داده شود بیک عنوانی محدودش نکنید بسیار عمل مفید و مؤثری کرده اید از این اقدام شما هم مردم ولایات متشکرند خواستم عرض کنم که محدودش نکنید و میخواهم عرض کنم که عمل مفید بهتر از تغییر دادن اشخاص است شما اگر بیا�ند فرعی اداره شهرداری را بیرون میکشید و دیگران را بجایشان میآوردید باندازه یک صدم این عمل نتیجه نمیکشید و اینقدر تأثیر خوب نداشت بنابراین این میخواهم با آقایان وزراء بگویم در کارهای اصلاحی خودتان سعی بفرمایید رویه را عوض کنید این یک نمونه است برای اینکار همینطور گویا آقای وزیر بهداشت هم می خواهند کارهای بهداشتی را بانجهنا واگذار کنند میخواستم عرض کنم که عمل مفید از این قبیل کارهاست بنده به خودم متشکرم رئیس - آقای وزیر کشور

امیدوارم بایشتهای آقایان انشاء الله حاصل کنیم در مورد ایرایک نکته ای خواستم عرض کنم این است که حالا قرارداد منقذ شده دو دست هزار نفر نظر بر اینست که در نظر من خوب است و خواهش میکنم که اصولاً و متخصصین یک تفسیری درش داد که صورت خوبی در بیاید و یک استفاده غیر از آن بشود ولی چون یک مخارج لازمی در بین هست ما اصراری نداریم که این را تعقیب کنیم و جریان را بهرحال بر مجلس شورای ملی خواهیم رساند هر چه آقایان نظر فرمودند با توجه با احتیاج مردم عمل خواهیم کرد و حالا اصرار در انجام اینکار نداریم (خلعتبری - خواستم عرض کنم یک زایشگاه صومری مردم تهران بسازید) آن بسته بنظر آقایان

۳ - سؤال آقای اردلان راجع بساختن راهی شهرداری و جواب آقای وزیر کشور

رئیس - آقای اردلان سؤال من البته چندی بود ولی تکرارش برای استحکام امر برای اینکه معروف است مار گزیده از زیر سیاه و سفید میترسد من اینجا سؤال کرده ام و سابق و معاون نخست وزیر جواب داد بعد مسافرتی کردم بزیرات که در وقت دیدم که مطلب را جور دیگر کرده ام گرم برانی از این در-در آیم از در من و جناب آقای خلعتبری سؤال کردم آقا خوب نیست شهرداری فروخته جواب خوبی هم دادند که خیر از اینکار شده ایم من هم مطمئن شدم بعد که از برگشتم دیدم کار دیگری کرده اند که آن راه نتوانسته اند از آن استفاده اصلاح شهرداری را خراب کرده اند بنا بر این امر مجبور است که سؤارا تکرار و اصرار کند که افلاگر آن ایادی بخوابند و این مختلف شیعت کنند تا آن وقت که ممکن است جلو گیری بشود و اینچنین شهر که نیست مجلس شورای ملی یک اندازای موظف میشود در این بیشتر نظارت و دخالت کند والا اگر شهرداریها بشیم همانطوریکه جناب وزیر کشور فرمودند انشاء الله بعد از آنوقت که در این شهر تهران بعد از اینکه انتظاری خودشان در خیلی از موارد میتوانند بکنند و دیگر محتاج سؤال نیستند سؤال بنده تقریباً همین سؤال آقای خلعتبری است و جوابش اینست که آقا شهرداری بجای اینکه از آن ارزان بکنند بهداشت را درست بکنند مردم را فراهم بکنند یک فکرهایی که خودشان چند تا ازش منتفع میشوند فکرها را نباید بکنند منجمله مسئله سبزه نفس کش بازار باین بزرگی سبزه نفس کش بازار باین بزرگی سبزه نفس کش بازار باین بزرگی سبزه

اقتصادی و اجتماعی و تجارت بندر پهلوی مخصوصاً گیلان است آقایان این را با بستی عرض کنم که کانال بندر پهلوی منبای حیات و زندگی مردم گیلان است (صحيح است) مخصوصاً از نظر روابط تجارتهای با خارجی یعنی رفت و آمد کشتیها و رونق تجارت آقایان اکثر آتشرف برده ابد بگیلان و بندر پهلوی برای آب تنی با برای تغییر آب هوا قطعاً خاطرات خوبی از پهلوی که چشم و چراغ ایران بوده است چه از حیث تجارت و چه از حیث تمدن قطعاً دارند و این علتش روابط و توسعه تجارتی بندر پهلوی بوده است این یکی دوم اهمیتیه که کانال دارد از نظر صید ماهی است که آنهم منبای معاش و زندگی و اقتصاد گیلان است بعد اهمیت دیگری که این کانال دارد از نظر ارتباطاتی است که با قراء و قصبات اطراف بندر پهلوی دارد یعنی کانال بوسیله رودخانههایی که شهر بندر پهلوی را با اطراف وصل میکند بوسیله مبادلات تجارتی بین قراء و قصبات بندر پهلوی میگردد این سه نقطه نظری است که اهمیت کانال را مخصوصاً تأیید میکند اما از نقطه نظر روابط تجارتهای بطوریکه آقایان قطعاً دیده اند در سنوات اخیر آب مرداب بندر پهلوی یعنی آب کانال فرونشسته بطوری فرونشسته که حتی در بعضی جاها در مانعهاست درست کرده است و وضعیت کشتیرانی را بکلی مختل کرده است و کشتی های هفتصد و هشتصد تنی که معمولاً مال التجاره میآوردند حالا بیش از سیصد چهار صد سیصد پنجصد تن نمیتوانند مال التجاره وارد بندر پهلوی کنند البته آقایان تصدیق خواهند فرمود که این وضعیت تجارت بندر پهلوی را تضعیف خواهد کرد که هم لطمه بجواند دولت میزند و هم هدایه که از این عوائد تجارت با خارجی استفاده میبرند از قبیل حمل و نقل و دلای و باربری و غیره زیان فاحش میبرند و اکثر اینها بیکار شده اند این بودنی که از نقطه نظر تجارتهای از پائین رفتن آب دریاچه ایجاد شده است اما از نظر صید آقایان اطلاع دارند که ماهیهای دریا برای اینکه تخم گذاری بکنند از طریق دریا میروند به رودخانه ها و آنجا تخم گذاری میکنند در نتیجه پائین رفتن سطح کانال ماهی ها هم نمیتوانند وارد کانال بشوند که بروند برودخانه ها و این هم البته زبان فراوان بصید ماهی میزند ماهیها از آمدن بندر فرار میکنند و نمیآیند و آقایان میدانند که صید و صیادی منبع عوائد زیادی برای اهالی گیلان بوده است هزاران نفر از این طریق مومر معاش میکنند نه فقط گیلان بلکه میتوان گفت که از صید ماهی تهران هم منتفع میشود یعنی در نتیجه اینکه ماهی تهران میآوردند سطح قیمت ماهی اگر ارزان باشد مؤثر در سطح قیمت تارزاق میشود ولی متأسفانه در سنوات اخیر در نتیجه پائین رفتن سطح آب بندر پهلوی یعنی دریاچه ماهی که شما در تهران میخرید دانه ای یک تومان و دو تومان دانه ای هشت تومان و ده تومان شده است تصور بفرمایید تنها فقط در تهران ماهی دانه ای ۱۰ تومان است بلکه در خود پهلوی هم ماهی دانه ای ۸ تومان و ده تومان است پس از نقطه نظر اجتماعی و از نقطه نظر

قیمتها و از نقطه نظر وضعیت عمومی بندر پهلوی پائین رفتن آب دریاچه پهلوی مؤثر است اما موضوع دیگری هم هست پهلوی باین وضعیت خراب و بدبختی و عدم صید و بیکاری صیادان یک خطر اجتماعی یک خطر سیاسی هم برای مملکت دارد که استعدا میکند دولت متوجه این خطر باشد اگر آقایان توجه کرده باشند اخیراً اختلافاتی بین شیلات و صیادان پیدا شده منشاها آن همین بیکاری صیادان است و دخالت پیدا شیلات در امر صیادی است . پس بنا بر این ملاحظه بفرمایید این اختلاف نظر و این تضادها علت پیدایش آن همین نبودن صید است که آنهم بنوبه خود در نتیجه پائین رفتن سطح آب مرداب است و اما موضوع سوم که عرض کردم ارتباط بندر پهلوی با قراء و قصبات اینست که در نتیجه پائین رفتن آب مردابست سطح رودخانه ها پائین رفته و رودخانهها خشک شده است سابق بر این قراء و قصبات بندر پهلوی بوسیله کشتیرانی ، قایق رانی و کرجی رانی مواد خوار بار از قراء و قصبات می آوردند به پهلوی و از پهلوی اجناس لازم خود را میخریدند و میبردند برای قراء و قصبات که همین خود وضعیت اقتصادی آن قراء و قصبات را رونق می بخشید تبادل جنس میشد تولید در قراء و قصبات میرفت بالا متأسفانه در نتیجه پائین رفتن سطح مرداب و خشک شدن رودخانه ها این مبادلات تجارتهای بین قراء و قصبات بندر پهلوی هم از بین رفت و چون سابق بر این راه خشکی و جاده ای بین قراء و قصبات نبود جز راه رودخانه حالا که این راه از بین رفته مردم قراء و قصبات بکلی از کار اقتصادی دست برداشته و تولید محل از بین رفته و فقر و فاقه بی جد و حصری در قراء و قصبات پیدا شده است (صحيح است) بنا بر این بطوریکه عرض کردم پهلوی که سابق چشم چراغ ایران بود و در ردیف اول شهر های متمدن ایران بود متأسفانه امروز میل بورانه و یک شهر کثیف و یک شهر مرده ای شده است (صحيح است) و تأسف ما بیشتر از این جهت است که اگر بهمین متوال ادامه پیدا بکند آقایان مخصوصاً آقایان اعضای دولت توجه بفرمایند اگر باین متوال ادامه پیدا کند یکدالی دوساز دیگر نه این تأسیسات بندری و نه این پلها عظیم نه این ساختمانهای گمرکی و نه این بلوار و نه این سدی که درست کرده اند هیچکدام بدرد شما نمیخورد ، آقایان اینها نتیجه کوشش میلیونها افراد ایرانی و این تأسیسات میلیونها ارزش دارد توجه بفرمایید اینها جزو وظایف اداره کل بنا در وزارت راه است بنده باستحضار نماینده محترم برسانم که برای لارویی کردن هر کانالی چه در بندر پهلوی چه سایر بنا در وسایل مکانیک لازم است که عبارتست از کشتی لارویی

وزیر جنگ (سپید هدایت) - بنده پس از سیاستگری از آنچه راجع به شخص بنده فرمودند و با آرزوی اینکه در خدمت موفقیت حاصل کنم بطلب میرد از اول عرض کنم بنده که مقصود چیست چون بنظر بنده مقصود روشن نشده . مقصود اینست که همانطور که فرمودند ما هر نوع مساعدتی که از نظر اضافه کردن حقوق مستخدمین بکنیم این برای تأمین زندگی افراد کافی نیست بنا بر این وزارت جنگ در اجرای اوامر شاهانه بررسی کرد مطالعه کرد گویس به چه طریق میشود باین سر باز این ژاندارم یا باین پلیس در تمام مراحل و درجات کومک کرد . البته اطلاعاتی هم از سایر کشورهای در دست داشتیم این عملی که میکنیم مخصوص مانیست در تمام ارتش های دنیا این عمل را میکنند فکر کردیم که بیائیم ما محتاج اولیه زندگی اینها را ارزانت از بازار در اختیار آنها بگذاریم . بنا بر این ، این عمل در وهله اول بنظر من خیلی ساده است . این را رویش عمل کردیم . اعلیحضرت همایونی ۱۵ میلیون ریال مرحمت فرمودند ما این شرکت را تشکیل دادیم و همان طور که عرض کردم عمل کردیم بعد آمدیم فکر کردیم که نکند این عملی که میکنیم این همانطور که فرمودید يك اشکالاتی ایجاد کند ، آن اشکالات را هم مرتفع کردیم آنچه که ما باین اشخاص میدیم جیره بندی میکنیم . جناب آقای صفائی متوجه شدند که ماسی هزار یغچال وارد کنیم و از این حیث اشکالی ایجاد کنیم ولی بنده در فکر اینم که سه متر چیت برای آن سر بازر ژاندارم بیاوریم آقا در خیال این هستند که ما یغچال میخوایم بیاوریم و بنده در فکر این هستم که این بچه گروهبان بندر عباس يك لباس تنش باشد (عبدالصاحب صفائی - شمارا که نگفته ، میخوانم) بهمین جهت ما گفتیم آنچه معلوم کنیم یعنی اجناسی که مورد توجه ما است بنده صورتش را دارم ما باینها این اقل را میدهم برنج ، روغن ، چای قند ، شکر ، سیگار و پارچه . بجز از پارچه تمام مال خود ایراست یا در انحصار دولت است (صحیح است) ما فقط برای پارچه این معاقت گمرکی را خواستیم آمدیم گفتیم (یکی از نمایندگان - تیمسار پارچه نخی با بریشمی ؟) ما گفتیم موقعی که وزارت اقتصاد ملی سهمیه بندیش را معلوم میکند وزارت جنگ هم اروری حساب و آمار تقاضا میکند که منتهم فلانقدر پارچه میخوایم . این میروند در وزارت اقتصاد ، در آنجا بررسی میکنند مطالعه میکنند و پس از بررسی آمار اینقدر هم سهمیه باین اداره میدهند بنا بر این هیچ موضوع این نظر نبوده است که بما همینطور درست معاقت گمرکی بدهند ما باید بگوئیم که چه میخوایم آنچه میخوایم باید وزارت اقتصاد تصدیق بکنند .

باید هیأت دولت تصویب بکنند و بعد از آنکه این مقررات انجام شد این سهمیه را بما بدهند و آن سهمیه را از گمرک معاف کنند . بنده روز قبل هم عرض کردم که در حقیقت باین عملی که ما میکنیم بکفداری از بودجه وزارت دارائی بر میداریم میدهم به بودجه وزارت جنگ ، بنا بر این هیچ اشکالی نداشت که بیائیم حساب کنیم و ببینیم چقدر میشود و این را بدهند به وزارت جنگ ولی این را نکرديم و این برای همان مطلبی است که حضرتعالی توجه فرمودید ، امروز میگرد ، امسال هم میگرد و سالها میگرد ، هر کس که وزیر جنگ کار را بکنند ما هیچ اشکالی ندارم که ما يك سازمانی داشته باشیم که این سازمان کمک کند به افرادی که نهایت خدمتگذاری را در سخت ترین مکانها و در مشکلاتین هواها از او میخواستیم و در مسائل اگر خطائی میکنند این را کنار دیوار بگذاریم و تیر باران بکنیم بدون اینکه فکر این را بکنیم که بچه این آدم باید يك دست لباس تنش باشد ما یغچال میخوایم چه بکنیم؟ این بیخ ندارد بخورد یغچال میخواید چه بکند ، ما اینجا فکر درجه داران و سر بازان و ژاندارم هستیم من افتخار میکنم بوجود آن گروهبانها که هیچ ندارند آقایان ندارند بخورند و هیچ چیز ندارند (صحیح است) ما راحت زندگی میکنیم پس بنا بر این تصور نفرمائید ما اینجا خیال ورود اسبابی مثل یغچال داریم اصولاً چنین فکری وجود ندارد و همانطور که عرض کردم این سهمیه و جیره بندی خواهد داشت و برای این نظامی ما جیره تعیین میکنیم يك نکته ای اینجا راجع به چائی فرمودید که بنده میخوایم عرض کنم که ما این جیره هائی که تقسیم میکنیم این را میدهم باین افسر یا درجه دار یا سرباز ، میخواید بخورد ، می خواهد بفرود ، بفرود بنده فرقی نمیکنند ، وقتی این چائی را میروند توی بازار میفرودند گرانتر هم می فرودند که بایول آن احتیاج دیگرش را رفع کند بنده اشکالی در آن نمی بینم الان آقایانی که امروز چائیرا توی بازار میفرودند و گران هم می فرودند و پول من و شما را میگیرند مالیات هم نمیدهند (احسنت) اما بنده بقسمت دوم می پردازم که فرمودید نکند این ایجاد يك تبعیض بکنند . البته وظیفه دولتست که توجه بکنند تبعیض پیش نباید ولی يك تبعیض نیست که در زندگی علی الاجبار پیش می آید بنده اتفاقاً نهایت آرزو را دارم که يك روزی قدرت مالی دولت بقدری باشد که بتواند برای تمام مستخدمین خودش این کار را بکنند . مثل اینکه شروع کرده اند همین شرکت های تعاونی که تشکیل شده آن هم تقریباً يك چنین وضعی دارد . این آرزوی همه ما است ولی همان طور که

در تمام دنیا معمولست و قبلاً عرض کردم اول باید يك انتظامی برقرار باشد تا بعد بشود مستخدم هم کمک کرد . برای اینکه و اگر چنانچه آوردند و وسعاً استفاده کردند اول بنده باین شرط موافقت کرده ام و قبول کردم که بکنند نماینده عالی رتبه وزارت دارائی در آن دستگاه تعاون باشد که هم نظارت در خرج بکنند و هم نظارت در احتیاج که بپردازی و این قسمت را هم عرض کنم که بنده اطمینان دارم که هم اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هم تمام آقایان وزرا متوجه تمام مستخدمین دولت هستند که وقتی این قضیه را حل کردیم انشاء الله بتوانیم موضوع تمام مستخدمین را حل کنیم و بنده تصور می کنم با توجهی که مردم و با توجهی که تمام مستخدمین دولت دارند آن ها هم مسلماً راضی هستند که اول کمکی بآنها بشود و بعد نوبت بآنها برسد (صحیح است) (احسنت)

رئیس - آقای وزیر دارائی
وزیر دارائی (دکتر امینی) - جناب آقای صفائی اشاره ای فرمودند که اینکار را چطور وزارت دارائی و بنده قبول کردیم شاید زور آقای وزیر جنگ زیاد بود که بما تحمیل کردند می خواستم عرض کنم موقعی که بودجه وزارت جنگ مطرح بود و رسیدگی می کردیم متوجه شدیم قسمت عمده این بودجه صرف همانطور که جناب آقای وزیر جنگ توضیح دادند درجه داران در زحمت هستند . امر دایر بود باین که يك مبلغی بودجه اضافه کنیم بعنوان اضافه آقایان یا کمکی بکنیم که مؤثر باشد . آن اضافه که عملی نبود و علاوه مضاری داشت که ممکن بود قیمت اجناس برود بالا و در نتیجه برای آنها اثری نداشت . بعد از مطالعاتی اینطور تصمیم گرفته شد که باین ترتیب که مؤثر در زندگی افراد باشد عمل شود . مطلبی که جناب آقای صفائی فرمودند البته اصولاً درست است یعنی اگر بنا بشود که این دستگاه تعاون ، اجناس مختلفی وارد می گردد و کتتری در کار نبود البته مضاری پیش می آید که ممکن بود این اجناس بیاید و از راه خودش منحرف بشود . وسعاً استفاده بشود همان طور که جناب آقای وزیر جنگ توضیح دادند این محدود خواهد بود با احتیاجات اولیه افراد ، قند ، شکر و چائی که يك قسمتش در اختیار دولت است در داخله مملکت است و يك قسمت جزئی هم که از خارج می آید اینها سرمایه شان کم است . واقعاً اگر سرمایه ای میداشتند و میتوانستند این کار را بکنند منتهای سعادت بود ولی متأسفانه سرمایه شان قلیل است و این سرمایه تا بیاید دست بدست بشود و برگردد تکافوی این خرجها را نخواهد کرد . بنا بر این محدود خواهد شد به قند و شکر و پارچه و

وضع کارمندان بطور کلی يك وضعیتی است که باید يك فکر اساسی برای آنها بشود و الا اگر وضع زندگیشان تأمین نشود این هدفی که مبارزه با فساد هست شاید به نتیجه مطلوب نرسد البته امیدوارم که این بزودی به نتیجه برسد همین در روز تحقیق میگردم راجع به شرکت تعاون که متأسفانه ما از خارج انتظار کمک سرمایه داشتیم که آنها بیایند يك سرمایه ای بیاورند اینکار را بکنند ، يك قدری هم دیده شده بود بنده تا کید کردم که یا آنها بیایند یا خودمان اقدام کنیم برای اینکه بوضع کارمندان دولت کمک بیشتری بشود بنده دستور دادم بنگاه دارویی دو تا شبهه دیگر درست کند برای اینکه لااقل ما دارو را بقیمت ارزان در دسترس کارمندان بگذاریم (مهندس اردبیلی - همه اش که این برای کارمندان است) عرض کردم که این تأثیر در وضع مردم دارد اگر شما باینها کمکی کنید و مصرفشان تأمین شود يك قسمت عمده مصرف کنند . همین ها هستند و اگر شما اینها را کم کنید بار تقاضا سبک میشود این نکته ای که جناب آقای صفائی تذکر دادند يك قسمت بسیار اساسی است ، چون استفاده شخصی در کار نیست اگر بنا باشد ۲۵ درصد ارزان بدهند این خودش خیلی در سطح قیمت ها مؤثر است و ما اگر موفق بشویم برای کارمندان این کار را انجام بدهیم شما ملاحظه خواهید فرمود که قیمت خیلی از اجناس پائین می آید (صحیح است)

رئیس - آقای صدرزاده
صدرزاده - البته طبقات مأمورین دولت همه يك وظیفه مهم و عالی را بردوش دارند ولی طبقه ای که در کادر انتظامی هست اینها طبقه ای هستند که مسئولیت مهمتری دارند اینها با تقدجان وظیفه خودشان را انجام میدهند وضع یاسان و ژاندارم را اگر آقایان درست توجه بفرمایند با حقوق ماهی ۱۶۰ تومان و ۱۴۰ تومان بسیار ناگوار است (صحیح است) بنده باقتضای شغل و کالتی که داشتیم و دارم اغلب برای تحقیقات محلی میرفتم و از این دست های ژاندارم می که عبور می کردم می دیدم غالباً اینها در يك نقاطی دور افتاده در قتل جبال زندگی میکنند که حتی آب آشامیدنی دستگاه باید وظیفه خودش را انجام بدهد ولی ممکن است عملی باشد که فرض بفرمائید انسان در قدمی که برای رفاه يك طبقه ای بر میدارد در عمل نقض غرض بشود و سوء استفاده بکنند بنا بر این احتمال سوء استفاده و احتمال این میروند که اجناس در مورد خودش بصرف نرسد ، این هست ولی بنده امیدوارم که با نظارت آقایان چهار طرف وزارت جنگ و چهار طرف وزارت دارائی این به نتیجه مطلوب برسد بنده خیال میکنم که در اصل موضوع و هدفی که مورد توجه همه آقایان است هیچوجه اشکال و ایرادی نیست . اما راجع به تبعیض همانطور که جناب آقای وزیر جنگ فرمودند بنده خیال میکنم

و از جاده صحت و درستی هیچوجه من - الوجوه هیچوقت منحرف نمیشوند (صحیح است) و وقتی ما وسایل آسایش را برای تمام مستخدمین فراهم کردیم امیدوار هستم که عموم مستخدمین دولت وظایف خودشان را انجام بدهند و منویات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بموقع اجرا در بیایند . برای تأمین وضعیت مستخدمین دولت دورا هم ممکن است یکی اضافه کردن حقوق آنها و یکی دیگر اینستکه وسيله معیشت آنها را بطور ارزانی در اختیار آنها بگذارند . اما اضافه کردن حقوق بتجربه معلوم شده که آن تأثیر مطلوب را نخواهد کرد . سال گذشته بر حقوق آموزگاران ۱۰۰ تومان اضافه کردند که شد ۲۵۰ تومان ولی هزینه زندگی و قیمت اجناس بطوری بالا رفت که این مساعدت هم بطور اساسی در زندگی آنها تأثیر نکند ولی وقتی که وسایل احتیاج و زندگی را بقیمت مناسب در اختیار آنها بگذاریم احتیاجی با اضافه حقوق نیست . یعنی اگر گمرک از لحاظ مأمورین خسارت میبرد ولی بودجه مملکت هم از لحاظ دادن اضافه حقوق معاف میشود اما اینکه فرمودند ممکن است در نرخها در بازار يك تزلزلی بوجود بیاید جناب آقای صفائی اینرا فرمودند بنده تصور میکنم که این شرکت تعاون مصرف يك وظیفه ای دارد که جلوگیری کند از ترقی قیمت ها ، ملاحظه بفرمائید هر ماه در حدود صد میلیون تومان از راه پولی که به مستخدمین داده میشود وارد بازار میشود و این قوه خرید هر اندازه زیاد تر بشود بهمان اندازه نرخ قیمت ها بالا میرود ولی پس از آنکه کارمندان دولت وسيله معیشت آنها و ما محتاج ضروری زندگی آنها فراهم شد طبعاً قوه خرید در بازار کمتر می شود و بهمین مناسبت هم قیمت ها آنطوریکه باید ترقی بکنند نمیکند و آسایش آنها فراهم میشود اما راجع بمسأله تبعیض این يك مسأله بسیار صحیح و حسابی است نباید هیچگونه تبعیض روا داشت و همه مستخدمین دولت باید در يك شرایط مساوی زندگی کنند امروز که این قانون میگردد و مورد تصویب واقع میشود البته جناب آقای وزیر دارائی راجع بسایر وزارتخانه ها و کارمندان دولت هم باید يك فکری مشابه همین فکری که وزارت جنگ برای کادر انتظامی کرده است ایشان هم باید نسبت بسایر مستخدمین دولت انجام بدهند . اما راجع باینکه تصور فرمودند ممکن است معاقت های گمرکی سبب قاچاق شود ، این قاچاق ارتباطی باین نوع معاقت ندارد الان هم دولت يك مقداری از ما محتاج خودش را با معاقت از حقوق گمرکی شاید مثل دارو وسایل چیزها وارد میکند اینها سبب قاچاق نیست بلکه سبب قاچاق اینست که يك چیزهای غیر مجازی را اشخاص

لا یحده ای نیست که بموجب آن بتوان انواع و اقسام کالاها را بصورت بازرگانی وارد کشور کرد فقط و فقط آنچه را که مشمول امور بازرگانی میشود قماش است قماش اعم از نخی و پشمی است

رئیس - آقای مشایخی در حدود کفایت مذاکرات بفرمائید

مشایخی - بنا بر این توهم اینکه بدان وسیله کالای لوکس وارد میشود به هیچ وجه مورد پیدا نمیکند و همانطوریکه آقایان موافق و مخالف تذکر دادند یاسان و ژاندارم و افراد نظامی و افسرانی که جان خودشان را برای حفظ امنیت کشور در کف دست گذاشته اند باید موجبات تأمین زندگی خود و اطفال آنها فراهم بشود اضافه از وسائلی که میشود موجبات آسایش آنها را فراهم کرد همین است که کالاها را به قیمت تمام شده بآنها دادعلیهند بنده معتقدم که این لایحه نه تنها در زندگی درجه داران و افسران تأثیر دارد بلکه در زندگی تمام افراد کشور تأثیر دارد زیرا اگر جایی به آنها دادیم و آنها فرسأ يك قسمتش را در بازار آزاد عرضه کردند که به قیمت ارزاتر بفرودند قطعاً بهان نسبت در فروش بازرگانان تأثیر دارد علاوه طبقه لشکری يك طبقه بزرگی از ساکنین این کشور را تشکیل میدهند در حدود ۱۳۰ هزار نفر هستند افسران و ژاندارم یاسان راهم که حساب کنیم طبقه ای خواهد شد که قسمت مهم جمعیت کشور را تشکیل میدهند بنا بر این به نسبت مهمی در زندگی مردم تأثیر خواهد کرد بنده خیال میکنم که اگر این تدابیر را شهر داریها اتخاذ کنند خیلی مفید خواهد بود

رئیس - آقای مشایخی کفایت مذاکرات دیگر باظهار عقیده بستگی ندارد .

مشایخی - نظر بنده این است که تدابیری که برای تزلزل هزینه زندگی میشود در نظر گرفت یکی از آنها تأسیس و توسعه شرکتهای تعاونی مصرف است و این لایحه بسیار مفید است و از این نقطه نظر تأیید میکنم فرمایشات جناب آقای صدرزاده را و بنده پیشنهاد میکنم که مذاکرات کافی باشد و وارد در مواد بشویم

رئیس - کسی بعنوان مخالف اجازه نخواستند بنا بر این رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد چند پیشنهاد رسیده است که به ترتیب قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد) پیشنهاد میکنم بماده واحد بعد از جمله افسران و درجه داران عبارت اعم از حاضر خدمت و بازنشستگان اضافه گردد - ناظم شهبانی - کیکاوسی

موات است وزیر دارائی هم نظر داشته باشد و این موضوع آنقدر هم لازم نیست ولی از نظر حقوقی امضای وزیر دادگستری لازم است و سوابق زیادی هم راجع به اراضی موات در کمیسیونهای مشترک وجود دارد بانک سانتتانی لایحه ای داد است و در کمیسیون دادگستری مشترک مجلسین مطرح شده است و البته این هم می رود در آن کمیسیون و در آنجا با توجه به لوایح قبلی مورد مطالعه قرار میگیرد فی حد ذاته نسبت بخود لایحه بنده شخصاً موافقم و فکر میکنم که نسبت باین لایحه باید

تصمیم گرفته شود تا از تصرف اراضی مواتی که موجب سرمایه غیرمشروع برای افرادی شده جلوگیری شود ولی موضوعی که لازم میدانم راجع بامضای وزیر دادگستری است
رئیس - لایحه را هم نخست وزیر امضاء کرده و هم وزیر کشاورزی
صارمی - لایحه ای است حقوقی و فقط مربوط بدادگستری و قانون مدنی است و اصلاً مربوط بوزیر کشاورزی نیست.
رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - خواستم به آقایان اطمینان بدهم که این لایحه با موافقت نظر وزارت دادگستری تهیه و تنظیم شده (حشمتی) چرا امضاء نکرده اند (خوب حالا اگر امضاء نکرده اند شاید وارد باشد علی ای حال آقایان بفوریت آن رأی بدهند اطمینان داشته باشند که بانظر وزارت دادگستری تهیه شده.
رئیس - آقایان اینکه بایک فوریت این لایحه موافقت قیام فرمایند (عده کمتری برخاستند) تصویب نشد بطور عادی هر

دو لایحه مطرح بکمیسیون می رود
دکتر جزایری - مجلس با این قبیل کارها مخالف است آقای رضا افشار نمیگذارند کاری بشود مجال است بگذارند کاری در این مملکت پیش برود

۹- تعیین موقع جلسه بعد

ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه

آینده روز پنجشنبه ساعت ۹ صبح

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت